

Extra No. 78



REGISTERED NO. L2/RNP/G/GNR-84  
प्राधिक वर्गमाने ₹ 31,3000/-

1

७८

# The Gujarat Government Gazette

EXTRAORDINARY  
PUBLISHED BY AUTHORITY

Vol. LIV]

MONDAY, APRIL 15, 2013/CAITRA 25, 1935

Separate paging is given to this part in order that it may be filed as a Separate Compilation.

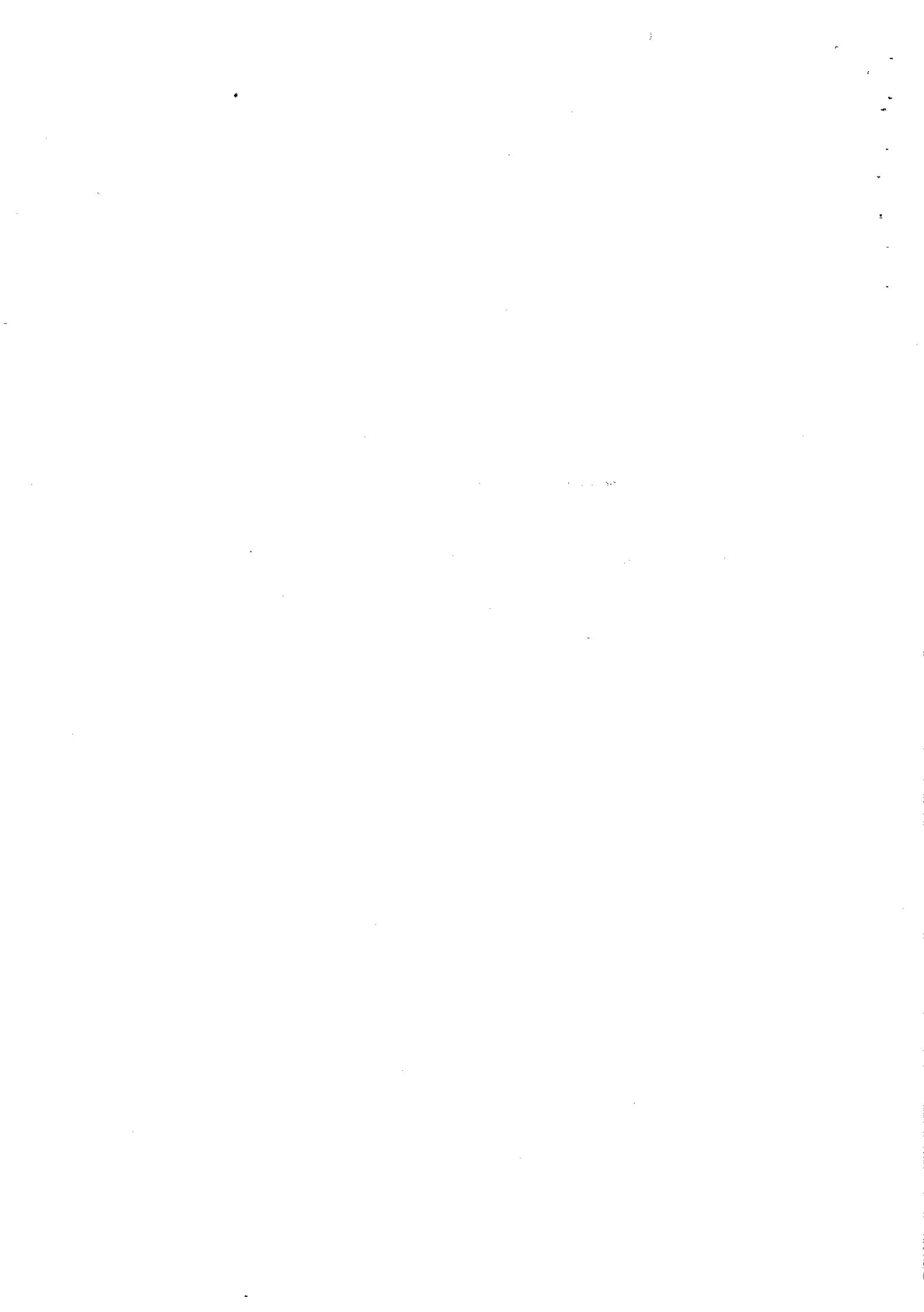
PART IX

Gujarati translation of Bills, Acts and Notifications other than  
Those published in other parts.

વैधानिक અને સંસદીય વાખતોનો વિભાગ  
સચિવાલય, ગાંધીનગર, ૧૫મી એપ્રિલ, ૨૦૧૩.

તારીખ : ૧૫મી એપ્રિલ, ૨૦૧૩ના ગુજરાત રજ્જપત્ર (અસાધ્યરણ) માં અંગ્રેજીમાં  
પ્રસિદ્ધ થયેલા સન ૨૦૧૩ના ગુજરાત અધિનિયમ ક્રમાંક : ૧ફ્લો ગુજરાતી અનુવાદ આથી  
સર્વે લોકોની જાળ સારુ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

આર. એમ. ભાવસાર,  
સરકારના નાયન સચિવ.



GUJARAT ACT NO. 16 OF 2013.THE GUJARAT(RIGHT OF CITIZENS TO PUBLIC SERVICES) ACT, 2013.

ગુજરાત વિધાનમંડળના નીચેના અધિનિયમને રાજ્યપાલે સન ૨૦૧૩ના એપ્રિલ  
મહિનાની ૧૨મી તારીખે અનુમતિ આપી હોવાથી, તે આથી સર્વ લોકોની જાડ સાર  
પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે.

શ્રી. જે. ગોઠી,

ગુજરાત સરકારના સચિવ,

વૈધાનિક અને સંસદીય બાબતોનો વિભાગ.

GUJARAT ACT NO. 16 OF 2013

## AN ACT

*to lay down an obligation upon every public authority to render  
public services within the prescribed time limit and provide for a  
grievance redressal mechanism to citizens for non-compliance  
and for the matters connected therewith or incidental thereto.*

સન ૨૦૧૩નો ગુજરાત અધિનિયમ ક્રમાંક. ૧૬.

(રાજ્યપાલની અનુમતિ મળ્યા પછી, સન ૨૦૧૩ના એપ્રિલ મહિનાની ૧૨મી તારીખે  
“ગુજરાત સરકારી રાજ્યપત્ર”માં (અંગેજમાં) પ્રથમ પ્રસિદ્ધ કરેલો.)

કાયદેલી સમય-મુખ્યમાં જાહેર સેવાઓ પૂરી પાડવાની દરેક જાહેર સંસ્થાનની  
જવાબદારી નક્કી કરવા અને તેનું પાલન ન કરવામાં આવે તેવા સંશોધનમાં નાગરિકોને માટે  
કાર્યાદ નિવારક તંત્ર પૂરું પાડવા અને તેની આથી સંકલ્પાયોજની અથવા તેને આનુષ્ઠાનિક  
બાબતો માટે જોગવાઈ કરવા બાબત આધિનિયમ.

આથી, ભારતના ગણરાજ્યના ચોસંદમા વર્ષમાં નીચેનો અધિનિયમ કરવામાં આવે છે :-

## પ્રકરણ ૧

## પ્રાર્થિભકૃ

૧. (૧) આ અધિનિયમ ગુજરાત (જાહેર સેવાઓ અંગેનો નાગરિકોનો અધિકાર) દ્વારા સંખા,  
અધિનિયમ, ૨૦૧૩ કુદેવાશે. વ્યાપક  
અને આર્દ્ધ.
૨. (૨) તે સમગ્ર ગુજરાત રાજ્યને લાગુ પડશે.
૩. (૩) આ એકલમ તરફાને જ અમલમાં આવશે અને ભાડીની જોગવાઈઓ, રાજ્ય  
સરકાર, રાજ્યપત્રમાં જાહેરનામાંથી, નક્કી કરે તેવી તારીખે અમલમાં આવશે અને  
અધિનિયમની જુદી જુદી જોગવાઈઓ માટે જુદી જુદી તારીખો નક્કી કરી શકશે.
૪. આ અધિનિયમમાં, સંદર્ભથી અન્યથા અપેક્ષિત ન હોય તો,- વાયધા.
૫. “સત્તામંડળ” એટલે કલમ ૧૨ની પેટો-કલમ (૧) ડેફન્સ રચાયેલ રાજ્ય  
અપ્રિલ સત્તામંડળ;

- (ખ) "ફરિયાદ" એટલે કલમ ૪ ડેઢળ જાહેર કર્યા પ્રમાણોની સેવાઓ પૂરી ન પાડવાને લગતી અથવા જાહેર સત્તામંડળની કામગીરીને લગતી અથવા તેમાંથી ઊભી થતી કોઈ તકરારને લગતી કોઈ નાગરિક ઘાખલ કરેલી ફરિયાદ, પણ તેમાં સેવા બજાવતા અથવા નિવૃત્ત જાહેર સેવકની રોવાકીય બાબતને લગતી ફરિયાદનો સમાવેશ થતો નથી;
- (ગ) "દિવસો" એટલે સમય મર્યાદા-ના સંદર્ભમાં ઉલ્લેખેલ કામકાજના દિવસો;
- (ધ) "મુકર્ર સત્તાધિકારી" એટલે કલમ હની પેટા-કલમ (૧)માં ઉલ્લેખેલ ફરિયાદ નિવારણ અધિકારીના દરજજાથી ઉપરના દરજજાના હોય તેવા જાહેર સત્તામંડળ મુકર્ર કરે તેવો અધિકારી;
- (ચ) "મુકર્ર અધિકારી" એટલે સેવાઓ પૂરી પાડવા માટે કલમ ૫ ડેઢળ જેનું ન્યુમ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યું હોય તેવા અધિકારી;
- (છ) "ફરિયાદ નિવારણ અધિકારી" એટલે કલમ હની પેટા-કલમ (૧) ડેઢળ નિયાયેલ ફરિયાદ નિવારણ અધિકારી;
- (૫) "ચાલ્ય" એટલે કલમ ૧૨ની પેટા-કલમ (૨) ડેઢળ રાજ્ય અધીલ સત્તામંડળના સભ્ય તરીકે નિયાયેલ વડિત;
- (૬) "ઠરાવેલું" એટલે કલમ ૨૮ ડેઢળ કરેલા નિયંત્રોશી ઠરાવેલું;
- (૭) "જાહેર સત્તામંડળ" એટલે-
- (૧) સંવિધાનથી અથવા તે ડેઢળ;
  - (૨) સંસ્કરે ઘેડલા બીજા કોઈ કાયદાથી;
  - (૩) રાજ્ય વિધાનમંડળે ઘેડલા કોઈ કાયદાથી;
  - (૪) રાજ્ય સરકારે બધાર પાડેલા કોઈ જાહેરનામા અથવા કરેલા કોઈ હુકમથી સ્થાપાયેલ અથવા રચાયેલ, સરકારનું કોઈ સત્તામંડળ અથવા મંડળ અથવા સંસ્થા અને તેમાં,
  - (૫) રાજ્ય સરકારની આવિષ્કારના, તેના નિયંત્રણ ડેઢળના અથવા તેના દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવતા ફંડમાંથી મોટા પ્રમાણમાં નાણાં મેળવતા કોઈ મંડળનો;
  - (૬) રાજ્ય સરકાર દ્વારા પૂરા પાડવામાં આવતો ફંડમાંથી મોટા પ્રમાણમાં નાણાં મેળવતા કોઈ સંગઠનનો;
  - (૭) સંવિધાનના અનુચ્છેદ ૧૨ ડેઢળ વ્યાખ્યા કર્યા પ્રમાણોના "રાજ્ય"ના માયદ તરીકેની ડસ્તિયત ધરાવતા અને ગુજરાત રાજ્યમાં જાહેર ઉપયોગિતાની સેવાઓ પૂરી પાડતા કોઈ સંગઠન અથવા સંસ્થાપિત મંડળનો;

- (42)
- (ધ) રાજ્ય જહેર કેતે અંડરટેકિગ હોય તેવી કંપની અધિનિયમ, ૧૮૫૯ની કલમ ૬૧૭ ડેટન વાખ્યા કર્યા પ્રમાણેની કોઈ સરકારી કંપનીનો,
- (ચ) કોઈ ઉન્નત્ય અથવા રાજ્ય અધિનિયમ ડેટન નાખેલી કોઈ જવાબદારી અનુસાર અથવા તત્ત્વમયે અમલમાં હોય તેવા કોઈ કાયદા ડેટનના કોઈ લાઇસન્સ અથવા અવિકૃતિ ડેટન, રાજ્ય સરકારને માલ અથવા સેવા પૂરી પાડતી હોય તેવી બીજી કોઈ કંપનીનો, સમાવેશ થાય છે.
- (ઝ) જહેર-ખાનગી ભાગીદારી (પાલિક -પ્રાઇવેટ પાર્ટનરશિપ) અથવા આન્યથા તરીકે રાજ્ય સરકાર અને કોઈ ખાનગી એકમ (ઘટક) વચ્ચેની કલૂલાત અથવા સમજૂતી પત્રથી સંયુક્ત અથવા રચાપેલ, સરકારનું કોઈ સત્તામંડળ અથવા મંડળ અથવા સંસ્થા.
- (ઝા) “સેવા” એટલે જહેર સત્તામંડળે પૂરી પાડવાની તમામ વસ્તુઓ અને બજારવાની સેવાઓ અને તેમાં કાંઈ, દાખિત્વ, જવાબદારી અથવા ફરજનો સમાવેશ થાય છે;
- (ઝાં) “રાજ્ય” એટલે શુષ્ઠુરાત રાજ્ય.

## પ્રકરણ ૨

સેવા મેળવવાનો અધિકાર

૩. આ અધિનિયમની જોગવાઈઓને અધીન રહીને, દરેક વ્યક્તિત્વની નાગરિકને, સેવાખેનો સમય-બદ્ધ સેવાઓ મેળવવાનો અને તે અંગેની તેની ફિદ્યાદના નિવારણનો અવિકાર અવિકાર.

## પ્રકરણ ૩

રાજ્ય સરકારે સેવાઓને જહેર કરવા બાબત

૪. રાજ્ય સરકાર, વખતોવખત, આ અધિનિયમ જે સેવાઓને લાગુ પડશે તે સેવાઓ અને જે નિયત સમય-મર્યાદામાં એવી સેવાઓ પૂરી પાડવાની રહેશે તે સમયમર્યાદા જહેર કરી શકશે.

૫. જહેર સત્તામંડળે, કલમ ૪ ડેટન બધાર પંહેલા જહેરનામાની તથીખથી બે મૌલિકનોની મુદ્દની અંદર, કલમ ૪ ડેટન જહેર કરેલી સેવાઓ પૂરી પાડવા માટે રજવાબંદાર મુકરર અવિકારીઓના નામ અને જરનામાં પ્રસીદ્ધ કરવા જોઈશે.

રાજ્ય સરકાર  
સેવાઓ જહેર  
કરવા બાબત.  
  
સેવા આપવા માટે  
રજવાબંદ  
વ્યક્તિત્વનામ  
પ્રસીદ્ધ કરવાનું  
જહેર  
સત્તામંડળનું  
દાખિત્વ.

## ફક્તરણ ૪

## કાર્યાદ નિવારણ અધિકારીઓની નિમણૂક અને તેમનું દાયિત્વ

કાર્યાદ  
નિવારણ  
અધિકારીઓની  
નિમણૂક અને  
તેમનું દાયિત્વ.

૬. (૧) દરેક જાહેર સત્તામંડળે, કલંગ જ હેઠળ બહાર પાડેલા જાહેરનામાની તારીખથી બે મહિનાની મુદતની અંદર, ચાજ્ય, જિલ્લા અને તાલુકા કક્ષાના ભૂનિસિપલ કોર્પોરેશનો, નગરપાલિકાઓ, નોટિફિઝિઝ એરિયા, પંચાયતના તમામ વહીવટી એકમો અથવા કચેરીઓમાં અને જ્યાં રેવા આપવામાં આવતી હોય તેવી બીજી કચેરીઓમાં, નાગરિકો દ્વારા કરવામાં આવતી કાર્યાદી સ્લીકાર્સવા, તેની તપાસ કરવા અને તેનું નિવારણ કરવા માટે, હચાવવામાં આવે તેવી રીતે, જરૂરી હોય તેટલા અધિકારીઓને કાર્યાદ નિવારણ અધિકારીઓ તરીકે મુકર્ર કરવા જોઈશે:

પરંતુ આવી રીતે નિમણેલા કાર્યાદ-નિવારણ અધિકારી, મુકર્ર અધિકારી કરતાં ઓળખાં ઓછા એક એક સ્તર ઉપરના હોવા જોઈશે અને મુકર્ર સત્તાઅધિકારી ઉપર તેનું વહીવટી નિયંત્રણ હોવું જોઈશે.

- (૨) દરેક જાહેર સત્તામંડળે, કાર્યાદ-નિવારણ અધિકારીની નિમણૂક કર્યા બાદ તરત જ, તેવી કચેરી અથવા કસ્ટમર કેર સેન્ટર અથવા હેલ્પ ડેસ્ક અથવા જન સેવા કેન્દ્ર ખાતે અને વેચાણ કેન્દ્ર (sales outlet), હોય તો, તેમાં, વેલ્સાઈટ ઉપર અને કાર્યાદ-નિવારણ અધિકારીની કચેરી ખાતે, જે વિસ્તાર માટે કાર્યાદ-નિવારણ અધિકારીની નિમણૂક કરવામાં આવી હોય, તેવા દરેક વિસ્તારના સંબંધમાં, કાર્યાદ-નિવારણ અધિકારીનું નામ, તેમનું સરનામું અને ટેલિફોન નંબર, ઈ-મેઈલ એડ્રેસ, ફેસિમાઇલ નંબર (Facsimile Number) અને તેમનો સંપર્ક કરવા માટેની બીજી બાબતો, હોય તો, તે બાબતો, ગ્રદર્શિત કરવી જોઈશે.
- (૩) જાહેર જનતાની કાર્યાદના નિવારણ માટે, કાર્યાદ-નિવારણ અધિકારીનો સરળતાથી સંપર્ક થઈ શકે અને તે સરળતાથી ઉપલબ્ધ થઈ શકે તે માટે, દરેક જાહેર સત્તામંડળ-ને, પોતે જરૂરી ગણે તેવા વિસ્તારો માટે અને તેટલી સંખ્યામાં, પેટાકલમ (૧) હેઠળ કાર્યાદ-નિવારણ અધિકારીની નિમણૂક કરવી જોઈશે અથવા મુકર્ર કરવા જોઈશે.
- (૪) કાર્યાદી વેણિતમાં કાર્યાદ કરી શકે તેમન હોય, ત્યારે વ્યક્તિએ કાર્યાદ અંગે મૌખિક વિનંતી કર્યે, કાર્યાદ નિવારણ અધિકારીએ, મૌખિક કાર્યાદને લેણિત સ્વરૂપ આપવા તે વ્યક્તિને તમામ વાજબી સહાય કરવી જોઈશે.

૭૭/૮૧

૭. ફરિયાદ કરવામાં આવે તે તારીખથી કામકાજના ત્રણ દિવસની અંદર, લેખિતમાં ફરિયાદની અથવા ઈલેક્ટ્રોનિક માધ્યમથી અથવા લેખિત સંદેશા (text message)મારાંગત પહોંચ આપીએ રેની ફરિયાદોની સ્વીકૃતિની જાગ કરવી જોઈશે અને તે પહોંચમાં તારીખ, સમય, સ્થળ, યુનિક (અનાય) ફરિયાદ નંબર અને ફરિયાદ સ્વીકારનાર વ્યક્તિનાની વિગતો તેમજ જે નિયત સમય-મર્યાદાની અંદર ફરિયાદનું નિવારણ કરવું જોઈશે તે સમય-મર્યાદાનું નિર્દિષ્ટ કરવી જોઈશે.
૮. (૧) કલમ ૬ ડેટન કરેલી ફરિયાદ મળ્યેથી,-

- (ક) ઠારેલી સમય-મર્યાદામાં ફરિયાદનો ઉકેલ લાવવામાં આવેલ છે;
- (ખ) ફરિયાદ ઊભી થયાનું કરણ શોધી કાઢવામાં આવેલ છે, ઠારેલી સમય-મર્યાદામાં સંતોકારક રીતે ફરિયાદનું નિવારણ કરવામાં આવેલ છે અને કસૂર કરનાર વ્યક્તિની જવાબદારી, હોય તો, તે નક્કી કરવામાં આવેલ છે;
- (ગ) કોઈ વ્યક્તિના પક્ષે ખાંચી, બેદકારી અથવા દુરાયરણને કારણે ફરિયાદ ઊભી થઈ હોય, ત્યારે લાશું પડતો નિયમો અનુસાર પગલાં લેવામાં આવેલ છે; તે બાબત સુનિશ્ચિત કરવી એ સંબંધિત ફરિયાદ નિવારણ અધિકારીની ફરજ રહેશે.
- (ઘ) સેવા આપવા માટે જવાબદાર વ્યક્તિએ સેવા આપવામાં ઈચ્છાપૂર્વક ઉપેક્ષા દાખલેલ છે અથવા ભ્રાંચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ ડેટના કેસે માટેના મથમ-દર્શની કારણો અસ્તિત્વમાં છે તેવી ફરિયાદ-નિવારણ અધિકારીને ભાતરી થાય, ત્યારે ફરિયાદ-નિવારણ અધિકારીએ, તે મતલબની નોંધ કરવી જોઈશે અને તે બાબત લેખિતમાં યોગ્ય સત્તાપિકારીને મોકલવી જોઈશે.
- (૨) ફરિયાદ-નિવારણ અધિકારીએ તે બાબત સુનિશ્ચિત કરવી જોઈશે કે- જે રીતે ફરિયાદનું નિવારણ કરવામાં આવ્યું હોય તે રીત અંગે ફરિયાદીને લેખિતમાં જાગ કરવામાં આવેલ છે.
૯. (૧) ફરિયાદ-નિવારણ અધિકારીએ, જે ફરિયાદનું નિવારણ ન થયેલ હોય તેવી ફરિયાદનું દરેક ફરિયાદ અંગેનો રિપોર્ટ, ફરિયાદની વિગતો, ફરિયાદના પ્રકાર અને નિવારણ ન થઈ શકવા માટેના કારણો સહિત, ઠારેલી સમય-વધાની અંદર મુકરર સત્તાપિકારીને મોકલવો જોઈશે.

સાન ૧૯૮૮નો  
જાન્યુઆરી

(2) દેશ જાહેર સત્તામંડળે, કલમ રના પંડ (૬)માં જોગવાઈ કર્યો ગ્રમાણે, તમામુખ વહીવટી ચોકમો અને કચેરીઓમાં જરૂરી હોય તેટલા અધિકારીઓને મુકરર સત્તાવિકારી તરીકે મુકરર કરવા જોઈશે.

#### પ્રકરણ ૫

##### મુકરર સત્તાવિકારીને અપીલ

અપીલ. ૧૦. (૧) કલમ ૮ ડેઢણની વિગતો સાથે મોકલવામાં આવેલ દેશ ફરિયાદ, મુકરર સત્તાવિકારીને અપીલ કરવામાં આવી હોય તે જ રીતે દાખલ કરવામાં આવી હોવાનું ગણાશે.

(૨) સંબંધિત ફરિયાદ નિવારણ અધિકારીની નિર્ણયથી નારાજ થયેલી કોઈ પણ વાક્યિત્વ અથવા લંઘ દાખલ કરવામાં આવેલી ફરિયાદના સંબંધમાં, જે રીતે તેની ફરિયાદનું નિવારણ કરવામાં આવેલ હોય તે રીત અંગે જેને લેખિતમાં જાણ કરવામાં ન આવી હોય તેથી કોઈ વાક્યિત્વ, એવી મુદ્દત પૂરી થયાના અથવા એવાં નિર્ણય અંગે તેને જાણ થયાના નીસ દિવસની અંદર, મુકરર સત્તાવિકારીને અપીલ કરી શકશે.

પરંતુ મુકરર સત્તાવિકારીને એવી ખાતરી થાય કે ફરિયાદી પૂરતા કારણસર સમયસર અપીલ દાખલ કરી શકતો ન હતો, તો તે, નીસ દિવસની મુદ્દત પૂરી થયા પછી પણ અપીલ સ્વીકારી શકશે.

(૩) મુકરર સત્તાવિકારીએ, ક્રમકાળના ગેંગ દિવસની અંદર, લેખિતમાં અથવા ઈલેક્ટ્રોનિક માધ્યમથી અથવા લેખિત સર્ટેશા (text message) મારફત અથવા કરાવવામાં આવે તેવા બીજા કોઈ આધ્યમથી અપીલની પહોંચ આપીને પેટા-કલમ (૨) ડેઢણ મળેલી અપીલની સ્વીકૃતિની જાણ કરવી જોઈશે.

(૪) પેટા-કલમ (૨) ડેઢણ દાખલ કરવામાં આવેલી અથવા પેટા-કલમ (૧) ડેઢણ અપીલ હોવાનું ગણાતી દેશ આપીલનો, મુકરર સત્તાવિકારીએ, દચાવેલી સમયમર્યાદામાં નિકાલ કરવો જોઈશે.

(૫) મુકરર સત્તાવિકારીએ, લેવામાં આવેલા નિર્ણયની નકલો, દચાવેલી સમયમર્યાદાની અંદર, સંબંધિત પક્ષકારોને મોકલવાની વ્યવસ્થા કરવી જોઈશે.

(૬) સંબંધિત અધિકારી બદાઈચાદાપૂર્વક હૃત્ય કરે તો અથવા કોઈપણ પૂરતા અને વાજબી કારણનિના, તેની કરણેનું પાલન કરવામાં ચૂક કરે તો, મુકરર સત્તાવિકારી, અપીલ અંગે નિર્ણય કરતી વખતે, કલમ ૨૭ ની પેટા-કલમ (૧)માં કરાવ્યા ગ્રમાણે, તેના પર દંડ નાંખી શકશે:

પરંતુ જહેર સત્તામંડળના સંબંધિત અધિકારી પર કોઈપણ દંડ નામવામાં આવે તે પહેલાં તેને ચુનુંવાળાની વાજબી તક આપવી જોઈશે.

(7) મુકરર સત્તાવિકારીને એમ જાણ કે જહેર સત્તામંડળના જે અધિકારી સામે બાઉન્ડગાત ફરિયાદ કર્યામાં આવી હોય તે અધિકારીને કરેલું ફૂત્ય, પ્રથમ લાભિયે બખ્યાયાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ અનુસારનું ભાઈ ફૂત્ય અથવા આયરણ હોવાનું સૂચિત થાય છે અથવા તેના ઉદાહરણરૂપ છે ત્યારે તેણે, આવા તારણના સમર્થનમાં મળે તેવા પૂરાવાળીં લેખિતમાં નોંધ કરવી જોઈશે અને તે તારણો સમુચ્ચિત સત્તામંડળને લેખિતમાં મોકલવા જોઈશે.

(8). મુકરર સત્તાવિકારીને ફરિયાદ અંગે ન્યાયનિર્ણય કરતી વખતે, ડાયમ રૂપદાન પાટેલા જહેરનામાના પાલન અર્થે સેવાઓ બજારવા માટે, જહેર સત્તામંડળના સંબંધિત અધિકારીનોને જરૂરી હોય તેવા પગલાં લેવાનું ફરમાવતા આદેશો આપવાની સત્તા રહેશે.

### પ્રકરણ ૫

#### રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળને આપીલ

૧૧. (1) ઠાયેલી સમયમર્યાદાની અંદર નિર્ણય અંગેની જાણ ન થાય તેવી અથવા રાજ્ય મુકરર સત્તાવિકારીના નિર્ણયથી નારાજ થયેલી હોય તેવી કોઈપણ વ્યક્તિ, આવી અપીલ મુદ્દત પૂરી થયાના અથવા આવા નિર્ણય અંગેની જાણ થયાના ગીસ દિવસની આપીલ અંદર રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળને અપીલ કરી શકશે :

પરંતુ સત્તામંડળને એવી ઘાતકી થાય કે ફરિયાદી પૂરતા કારણસર સમયસર અપીલ દાખલ કરી શકશે ન હતો, તો તે, ગીસ દિવસની મુદ્દત પૂરી થયા પછી, પણ અપીલ સ્વીકારી શકશે.

(2) આ કલમ ડેટનાં રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળનો નિર્ણય બંધનકર્તા રહેશે.

૧૨. (1) રાજ્ય સરકારે, રાજ્યપત્રમાં જહેરનામાથી, આ અધિનિયમ ડેટન સત્તામંડળને રાજ્ય મળેલી અથવા તેના પર નાયેલી સત્તા વાપરવા અને તેને સોષેલા કાર્યો બજારવા અપીલ માટે, એક અથવા વધુ રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળની રચના કરવી જોઈશે. સત્તામંડળની રચના.

(2) રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળ, ઠાવવામાં આવે, તેવા નાશથી વધુ ન હોય તેટલા સભ્યોનું બનશે.

૧૩. કોઈપણ વ્યક્તિ, સત્તામંડળના સભ્યોની તરીકે નિમણૂક માટે પાત્ર થશે નાનિ સિવાય કે રાજ્ય તે રાજ્યે સરકારનો અધિકારી હોય. અથવા તે રાજ્ય સરકારનો અધિકારી રહ્યો અપીલ ચૂક્યો હોય અને તે રાજ્ય સરકારના સચિવ અથવા અંગ્રે સચિવ અથવા અધિક સત્તામંડળના મુખ્ય સચિવ અથવા મુખ્ય સચિવના દરજા અથવા તેને સમકક્ષ દરજાનો હોય નિમણૂક માટેની વાયકાતો.

શાખા  
અપીલ  
સત્તામંડળના  
સભ્યના  
હોદાની મુદ્રા.

૧૪. સત્તામંડળના સભ્ય તરીકે નિમાયેલી બ્યાંકિન, તે હોદો ધારણ કરે તે તારીખથી ગ્રાં વર્ષની મુદ્રાની સુધી અથવા તેની વધ્ય પાંસંક વર્જની થાય, એ બેમાંથી જે વહેલું હોય તાં સુધી હોદો ધારાવશે :

પરંતુ સત્તામંડળના સભ્ય તરીકે નિમાયેલા રાજ્ય-સરકારના અધિકારી, તે જે સમયગાળા સુધી રાજ્ય સરકારના અધિકારી હોય તે સમયગાળાથી વધુના સમયગાળા માટે હોદો ધારાવશે નહિ.

શાખા  
અપીલ  
સત્તામંડળના  
સ્ટાફ, પગાર  
અને ભાષાના.

૧૫. (૧) રાજ્ય સરકાર, આ અધિનિયમ ડેટના પોતાના કાર્યો અસરકાર રીતે બજાવવા માટે, જરૂરી હોય તેવા અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓ સત્તામંડળને પૂરા પાડવા જોઈશે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) ડેટન આવી રીતે નિમાયેલા અધિકારીઓ અને કર્મચારીઓએ, સત્તામંડળની સામાન્ય દેખરેખ ડેટન પોતાના કાર્યો બજાવવા જોઈશે :

(૩) સત્તામંડળના સભ્યને ચૂકવવાપાત્ર પગાર અને ભાષાના અને તેમની સેવાની બીજી બોલીઓ અને શરતો, દ્રાવવામાં આવે તેવા રહેશે :

પરંતુ કોઈ સભ્ય, તેની નિમશ્શેક્ષના સમયે રાજ્ય સરકાર ડેટનની હોય તેવી કોઈપણ પૂર્વ-સેવાના સંબંધમાં, અશક્તતા પેન્શન અથવા ઈજા-પેન્શન સિવાયનું પેન્શન મેળવતો હોય તો રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળના સભ્ય તરીકેની તેની સેવાના સંબંધમાં તેનો પગાર, રૂપાંતરિત કરવામાં આવ્યા હોય તેવા પેન્શનના કોઈપણ ભાગ સહિત તે પેન્શનની રકમ અને તેને સમકક્ષ પેન્શન અથવા નિવૃત્તિ ગ્રેજ્યુઝની સિવાયના બીજા પ્રકારના નિવૃત્તિ લાભોને સમકક્ષ પેન્શનની રકમ જેટલો ઘટાડવો જોઈશે :

વધુમાં, કોઈ સભ્ય તેની નિમશ્શેક્ષના સમયે સભ્ય, કોઈપણ રાજ્ય અધિનિયમથી અથવા તે ડેટન સ્થાપાયેલા કોર્પોરેશનમાં અથવા રાજ્ય સરકારની માલિકીની અથવા તેના નિયંત્રણ ડેટાની સરકારી કંપનીમાં બજાવેલી કોઈપણ પૂર્વ-સેવાના સંબંધમાં, નિવૃત્તિ લાભો મેળવતો હોય ત્યારે, સભ્ય તરીકે તેની સેવાના સંબંધમાં તેનો પગાર, નિવૃત્તિ લાભને સમકક્ષ પેન્શનની રકમથી ઘટાડવો જોઈશે :

વળી, સાંચ્ય અપીલ સત્તામંડળના સભ્યના પગાર અને ભાષાના અને તેની સેવાની બીજી બોલીઓ અને શરતોમાં, નિમશ્શેક્ષ પછી તેને ગેરવાભ થાય તે રીતે ફેરફાર કરવો જોઈશે નહિ.

શાખામાં ૧૬. (૧) રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળનો કોઈપણ સભ્ય, સરકારના મુખ્ય સચિવને અને દૂર સંલોધીને, પોતાની સહીથી લેખિતસાં-નોટિસ આપીને પોતાના હોદા પરથી રાજ્યનામું કરવા પ્રાબલ્ય, આપી શકશે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) માં ગમે તે મજફૂર હોય તે છતાં, રાજ્ય સરકાર, હુકમથી, કોઈ સભ્યને જો તે-

94/24

- (1) નાદાર ઠચવેલ હોય; અથવા
- (2) રાજ્ય સરકારના આપેધ્રામ મુજબ ગેરેટ આપણતાવાળા કોઈ શુના માટે દોષિતે ઠચવવામાં આવ્યો હોય; અથવા
- (3) તેના હોદાની મુદ્દત દરમિયાન, તેના હોદાની ફરદે ઉપરાત કોઈ સરેતન નોકરીમાં રોકાયેલ હોય; અથવા
- (4) રાજ્ય સરકારના આપેધ્રામ મુજબ, મન અથવા શરીરની અંશકારીતાને કારણે હોદા પર ચાલુ રહેવા આધોય્ય હોય; અથવા
- (5) સભ્ય તરીકે તેની કાર્યાને પ્રતિકૂળ રીતે અસર પહોંચાડે તેવા નાણાકીય અથવા અન્યાન્ય સંપાદિત કરેલ હોય,
- તો તેને હોદા પરથી દૂર કરી શકશે.
- (6) રાજ્ય સરકાર, નિયમોથી, સભ્યની વેરવર્તણુક અથવા અસમર્થતાની તપાસ માટેની કાર્યરીતિનું નિયમન કરી શકશે.

સન ૧૯૦૮ને ૧૭. (૧) સત્તામંડળને, આ અધિનિયમ હેઠળના પોતાના કાર્યોના હેતુઓ માટે, નીચેની રાજ્ય સર્વીલ બાબતોના સંબંધમાં દીવાની કાર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૯૦૮ હેઠળ દીવાની કોર્ટમાં નિયમિત બાબતોની સત્તા અને તેની સત્તા રહેશે:-

- (૧) કોઈપણ વ્યક્તિને બોલાવવાની અને હાજર રખાવવાની અને સોગંડ ઉપર જુબાની દેવાની;
- (૨) કોઈપણ દસ્તાવેજ અથવા પુરાવા તરીકે રજૂ કરી શકાય છેની બીજી કોઈપણ મખતવાની વસ્તુ શોધવાની અને રજૂ કરવાની;
- (૩) સોગંડનામા પર પુરાવો મેળવવાની;
- (૪) કોઈપણ જાહેર રેકર્ડ મંગાવવાની;
- (૫) સાક્ષીઓ તપાસવા માટે કણિકાનો કાઢવાની;
- (૬) ઠરાવવામાં આવે તેણે બીજી કોઈપણ બાબત;
- (૭) સત્તામંડળને, દીવાની કાર્યરીતિ અધિનિયમ, ૧૯૦૮ માં નિયત કરેલી કાર્યરીતિ બંધનકર્તા રહેશે નહિ પરંતુ તેણે કુદરતી ન્યાયના સિધ્ધાંતોને અનુસરવું જોઈશે અને આ અધિનિયમની અને તે હેઠળ કરેલા કોઈ નિયમોની બીજી જોગવાઈઓને અધીન રહીને, સત્તામંડળને પોતાની કાર્યરીતિનું નિયમન કરવાની સત્તા રહેશે.

સન ૧૯૦૮ને ૧૮. સત્તામંડળે, ઠરાવેલ સમયમર્યાદાની અંદર સંબંધિત પદ્ધતાને નિર્ણયની નકલો પહોંચાડવાની ગોઠવણ કરી જોઈશે.

સન ૧૯૦૮ને ૧૯. સત્તામંડળનો સ્ટાફ અને તેના અધિકારીઓ ભારતના ફોજદારી અધિનિયમની સ્ટાફ અને અધિકારીઓ  
કલમ ૨૧ના આર્થ મુજબ રાજ્ય સેવકો ગણાશે.  
રાજ્ય સેવકો  
ગણાશે.

રાજ્ય  
અપીલ  
સત્તામંડળ ટાગ  
ન્યાય નિર્ણયની  
કાર્યક્રમિતિ:

૨૦. (૧) સત્તામંડળને ફરિયાદ અંગેનો ન્યાયનિર્ણય કરતી વખતે કલમ ૪ હેઠળ બહારું  
પડેવા જાહેરનામાના પાલન અર્થે સેવા પૂરી પાડવા માટે જરૂરી હોય તેવા પગલ્યાં  
લેવાનું ફરમાવતા આદેશો જાહેર સત્તામંડળને આપવાની સત્તા રહેશે.

(૨) (ક) મુકરર સત્તાધિકારીને અપીલ કરવા અસર્વાંશ થઈ હોય તેવી;

(ખ) આ અધિનિયમ હેઠળ જેની ફરિયાદના નિવારણનો ઈન્કાર  
કરાયેલો હોય તેવી;

(ગ) નિર્દિષ્ટ કરેલી સમયમર્યાદાની અંદર જેની ફરિયાદનો નિકાલ્યું  
કરાયેલો ન હોય તેવી;

(ઘ) આ અધિનિયમ હેઠળની ફરિયાદ અથવા અપીલની નોંધણી કરવાના  
અને તેને નિવારવાને લગતી બીજી કોઈ બાબતના સંબંધમાં હોય  
તેવી;

કોઈ બંદિત પાસેથી ફરિયાદ લેવાની અને ફરિયાદ અંગે તપાસે કરવાની  
સત્તામંડળની ફરજ રહેશે.

સાંબિત  
કરવાની  
જવાબદારી;  
ફરિયાદ નિવારણ  
અધિકારી પર  
હેવા બાબત.

૨૧. કોઈપણ અપીલ કાર્યવાહીઓમાં, ફરિયાદનું નિવારણ ન થયું હોય તે બાબત  
સાંબિત કરવાની જવાબદારી, જેમણે વિનંતીનો અસ્વીકાર કર્યો હોય તેવા ફરિયાદ  
નિવારણ અધિકારીની રહેશે.

ધ્યેલી  
ફરિયાદ ભાઈ  
આચરણના  
કારણે હોય  
તારે.

૨૨. સત્તામંડળને એવું જરૂરી કે જાહેર સત્તામંડળના જે જવાબદાર અધિકારી સાચે  
ફરિયાદ કરવામાં આવી હોય તે અધિકારીએ કરેલ કૃત્ય, પ્રથમ દર્શનીય રીતે સન ૧૯૮૮નો  
બ્રહ્માચાર નિવારણ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ અનુસારનું ભાઈ કૃત્ય અથવા આચરણ રહ્યો.  
એવાનું સૂચિત થાય છે, ત્યારે તેણે આવા-તારણના સમર્થનમાં મળે તેવા પુરાવાની  
નોંધ કરવી જોઈશે અને તે તારણો સમુચ્ચિત સત્તામંડળને મોકલવા જોઈશે.

### પ્રકરણ ૭

#### શિક્ષા અને વળતર

બદરીદાન-  
પૂર્વકાં પગલા  
માટે શિક્ષા અને  
વળતર.

૨૩. (૧) મુકરર સત્તાધિકારી અથવા રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળ; અરજદાર જેના માટે  
હક્કદાર હોય તેવી કોઈ સેવા બજાવવા માટે જવાબદાર મુકરર અધિકારીને અથવા  
બદરીદાનપૂર્વક કૃત્ય કરવા માટે અથવા કોઈ પૂરતા અને વાજબી કારણ વિના  
પોતાની ફરજે બજાવવામાં નિષ્ણળ જવા માટે ફરિયાદ-નિવારણ અધિકારીને,  
ઊંચક રકમનો દંડ કરી શકશે, જે ઓછામાં ઓછા એક હજાર રૂપિયાથી દસ હજાર  
રૂપિયા ચુંધીનો રહેશે, અને જેના પર દંડ નાખવામાં આવ્યો હોય તેવા  
અધિકારીના પગારમાંથી તે દંડ વસૂલ કરવો જોઈશે;

૨૭/૨૭

પરંતુ આ કલમ ડેફાન્સ સંબંધિત અવિકારી પર કોઈ દંડ નાખતાં પહેલાં તેને સુનાવકીની વાજની તક આપવી જોઈશે.

(૨) પેટા-કલમ (૧) ડેફાન્સ કરેલ દંડ કર્યેશી, રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળ અથવા પથાપ્રસંગ, સત્તાવિકારી, હુકમથી, આદેશ કરી શકશે કે પેટા-કલમ (૧) ડેફાન્સ કરવામાં આવેલો દંડનો પોતો થોડ્ય ગણે, તેટલો ભાગ, અપીલ કરનાર અરજદારને વળતર તરીકે આપવી જોઈશે:

પરંતુ આવા વળતર તરીકે આપેલી રકમ, આ કલમ ડેફાન્સ કરવામાં આવેલા દંડની રકમથી વધુ હોની જોઈશે નહિએ.

(૩) પેટા-કલમ (૧) ડેફાન્સ કોઈ રાજ્ય સેવક દીઘિત જણાય તો, શિક્ષણ સત્તાવિકારીએ, આ અધિનિયમની જોઈપણ જોગવાઈના સંબંધમાં બદરીશાદપૂર્વક કરેલ કોઈ હૃત્ય માટે દીઘિત સાખિત થયેલા, આહેર સત્તામંડળના આવા અવિકારી સાથે શિક્ષણવિભાગ કાર્યવાહી શરૂ કરવી જોઈશે. અને તે શિક્ષણ સત્તાવિકારી નક્કી કરે તેવી શિક્ષાને પાત્ર થશે.

#### પ્રકરણ ૮

આહેર સત્તામંડળ દ્વારા ફરિયાદ-નિવારણનો રિપોર્ટ કરવાનું બાબતનું

૨૪. (૧) દંડેક આહેર સત્તામંડળ, દંડેક ફરિયાદ-નિવારણ અવિકારી દ્વારા, તેને રિપોર્ટ કરવામાં આવેલી ફરિયાદો અથવા તે અંગેની અપીલ અને આવી ફરિયાદો અને રાખવાની અપીલ અંગે કરેલા નિર્ણયોનો રેકર્ડ રાખવામાં આવે: એ સુનિશ્ચિત કરવું જોઈશે. આવસ્યકતા બાબત.

(૨) દંડેક આહેર સત્તામંડળ, ઠારાવેલી રીતે અને ઠારાવેલી સત્તામંડળ નીચે જણાવેલી બાબતોને સમાવેશ કરેલો રિપોર્ટ પ્રસ્તિક કરવો જોઈશે-

- (ક) મળેલી અપીલ અને ફરિયાદોની સંખ્યા;
- (ખ) નિકાલ કરેલ હોય તેટલી અપીલ અને ફરિયાદોની સંખ્યા;
- (ગ) નિકાલ-બાકી(અનિર્ણિત) હોય તેવી અપીલ અને ફરિયાદોની સંખ્યા;
- (ધ) આ અધિનિયમ ડેફાન્સ પોતાના કાર્ય બજાવવા માટે ઠારાવવામાં આવે તેવી બીજી વિગતો.

#### પ્રકરણ ૯

##### પ્રક્રિયા

૨૫. ફરિયાદ-નિવારણ અવિકારી અથવા મુકુર અવિકારી અથવા રાજ્ય અપીલ ક્રેની સત્તામંડળને અવિકારીને, આ અધિનિયમથી અથવા તે ડેફાન્સ જે પ્રશ્ન અથવા હક્કમતને બાબત માટે પતાવટ કરાવવાની સમાવાન કરાવવાની અથવા તજવીજ કરવાની આપ. અથવા નિર્ણય કરવાની સત્તા મળેલ હોય તેવા કોઈ પ્રશ્ન અથવા તેવી કોઈ બાબત અંગે પતાવટ કરાવવાની, સમાવાન કરાવવાની અથવા તજવીજ કરવાની અથવા નિર્ણય કરવાની હક્કમત કોઈપણ દીવાની કોઈને રહેશે નહિએ.

રાજ્ય અપીલ ૨૬. રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળ રેણુ કરેલ દરેક હુકમનો, જીણે કે તે કોઈ કોર્ટના અનિર્ણિત દાવા અંગે તે કોર્ટ કરેલ હુકમનામું અથવા હુકમ હોય તે જ રીતે તેનો અમલ કરાવી શકશે. અને સત્તામંડળ માટે, તેનો અમલ કરાવવાની રેણુ અસમર્થતાના ડિસ્ટ્રિક્ટ સામાં.

- (ક) બંધો (ખ) અને (શ) હેઠળ ન આવતા હોય તેવા જાહેર સત્તામંડળના ડિસ્ટ્રિક્ટ સામાં, આવા જાહેર સત્તામંડળની મુખ્ય કચેરી જથાં આવેલી હોય તે સ્થળ; અથવા
- (ખ) કંપની હોય તેવા જાહેર સત્તામંડળની સામે કરાયેલ હુકમના ડિસ્ટ્રિક્ટ સામાં,
- (ગ) બીજી કોઈ વક્તિન સામે કરાયેલ હુકમના ડિસ્ટ્રિક્ટ સામાં, સંબંધિત વક્તિન જથાં સૈંકિયક રીતે રહેતી હોય અથવા ધેંભે ચલાયતી અથવા નજી (વાલ) માટે વક્તિન રીતે કામ કરતી હોય, તે સ્થળ;
- જે કોર્ટની હુકમ હુકમતની સ્થાનિક હોદ્દોની ગંદર આવતા હોય તેવી કોર્ટને, તેવો હુકમ મોકલવાનું કાયદેસર ગણાશે, અને તેમ થયે, આવી રીતે જે કોર્ટને હુકમ મોકલવામાં આવ્યો હોય, તે કોઈ, જીણે કે તે હુકમનામું અથવા હુકમ તેને અમલ કરાવવા માટે મોકલવામાં આવેલ હોય, તે જ રીતે તેનો અમલ કરાવશે।

#### શુદ્ધબુદ્ધિયી ૨૭. કોઈ વક્તિ સામે-

લોધીઓ  
પગલાંને  
રક્ષણા.

- (ક) આ અધિનિયમ અથવા તે હેઠળ કરેલા કોઈ નિયમ હેઠળ શુદ્ધબુદ્ધિયી કરેલા અથવા કરવા ધારેલા કોઈ કાર્યના સંબંધમાં; અથવા
- (ખ) સેવા પૂરી પાડવા વિલંબ કરે અથવા સેવા પૂરી પાડવા અસમર્થ રહે, તો આવ્યો વિલંબ અથવા અસમર્થતા, સેવા આપ્યા માટે જવાબદાર હોય તેવી વક્તિના કાલ્યુલારના વાજબી કારણોસરથ્યો હોય ત્યારે;

કોઈપણ દાવો, કોજદારી કામ અથવા બીજી કાર્યવાહી થઈ શકશે નહિ.

જોગવાઈઓ ૨૮. આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ, તત્ત્વમયે અમલમાં હોય તેવા બીજા કોઈ કાયદા ઉપરાંતની રહેશે અને તેનાથી તેનું અલ્લીકરણ થશે નહિ.

નિયમો  
કરવાની અને  
તેને મૂકવાની  
કાન.

- (૧) રાજ્ય સરકાર, રાજ્યપત્રાં જાહેરનામાથી, આ અધિનિયમના હેતુઓ પાર પાડવા માટે, આ અધિનિયમ સાથે અસુંગત ન હોય તેવા નિયમો કરી શકશે.
- (૨) ખાસ કરીને અને પૂર્વવર્તી જોગવાઈઓની વ્યાપકતાને બાધ આવ્યા સિવાય, આવા નિયમોથી નીચેની તમામ અથવા તે પૈકીની કોઈપણ બાબત માટે જોગવાઈ કરી શકશે :-

- 5/2  
80/2A
- (૧) કલમ ઇની પેટા-કલમ (૧) ડેટણ કોઈ ફરિયાદ સ્વીકારવા, તેની તપારા કચ્છા આને તેમું નિવારણ કરવાની રીતા બાબત;
  - (૨) કલમ ઇ ડેટણ મળેલી ફરિયાદોની સ્વીકૃતિની જાણ કરવાની રીત અને ફરિયાદ મેળવનારની વિગતો અને નિવારણ માટેની સમય-મર્યાદા બાબત;
  - (૩) કલમ ઇની પેટા-કલમ (૧) ડેટણ ફરિયાદ નિવારણ માટેની સમય મર્યાદા બાબત;
  - (૪) કલમ ઇ ડેટણ ફરિયાદ નિવારણ અધિકારીએ જે સમયમર્યાદાની અંદર મુકરર સત્તાપિકારીને રિપોર્ટ કરવી જોઈશે તે સમયમર્યાદા બાબત;
  - (૫) કલમ ૧૦ની પેટા-કલમ (૩) ડેટણ ફરિયાદની સ્વીકૃતિની જાણ કરવા માટેના બીજા માધ્યમો બાબત;
  - (૬) કલમ ૧૦ની પેટા-કલમ (૪) ડેટણ અપીલના નિકાલ માટેની સમયમર્યાદા બાબત;
  - (૭) કલમ ૧૦ની પેટા-કલમ (૫) ડેટણ મુકરર સત્તાપિકારીએ જે સમયમર્યાદાની અંદર સંબંધિત પક્ષકારોને નિર્ણયની નકલો મોકલવી જોઈશે તે સમયમર્યાદા બાબત;
  - (૮) કલમ ૧૧ની પેટા-કલમ (૧) ડેટણ જે સમયમર્યાદાની અંદર મુકરર સત્તાપિકારીના નિર્ણય સામે અથવા જે સમયમર્યાદાની અંદર નિર્ણય અંગેની જાણ ન થાય તૌ, અપીલ કરવી જોઈશે તે સમયમર્યાદા બાબત;
  - (૯) કલમ ૧૨ની પેટા-કલમ (૨) ડેટણ રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળના સભ્યની સંખ્યા બાબત;
  - (૧૦) કલમ ૧૫ ડેટણ રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળના સભ્યનોને ચુકૂવવાપત્ર પગાર અને લઘ્યાં અને તેમની સેવાની બીજી ભોલીઓ અને શરતો બાબત;
  - (૧૧) કલમ ૧૬ની પેટા-કલમ (૩) ડેટણ રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળના સભ્યની ગેરવતશૂદુક અથવા અસમર્થીતાની તપાસ માટેની કાર્યરીતિનું નિયમન કરવા બાબત;
  - (૧૨) કલમ ૧૭ની પેટા-કલમ (૧) ના પંડ (૬) ડેટણ રાજ્ય અપીલ સત્તામંડળને જે બીજી બાબતો માટે દીવાની કેટની સત્તા રહેશે તેવી બીજી બાબતો;
  - (૧૩) કલમ ૨૪ની પેટા-કલમ (૨) ડેટણ જાહેર સત્તામંડળે, જે રીતે અને જે સમયમર્યાદાની અંદર, તેનો રિપોર્ટ અને પોતાના કાય્યો નભાવવા માટેની બીજી વિગતો પ્રસિદ્ધ કરવી જોઈશે તે રીત અને તે સમયમર્યાદા બાબત;
  - (૧૪) આ અધિનિયમ ડેટણના નિયમોથી જોગવાઈ કરેલ હોય અથવા જોગવાઈ કરવામાં આવે તેવી બીજી કોઈ બાબત.

(3) આ કલમ હેઠળ કરેલા તમામ નિયમો, તે કરવામાં આવે તે પછી બનત્તી તરાંએ, ઓછામાં ઓછા ગીસ ટિવિસ સુધી રાજ્ય વિધાનમંડળ સમંકા મૂકવા જોઈશે અને જે સત્તામાં તે એવી રીતે મૂકવામાં આવે તે અથવા તેની તરત પછીના સત્ત દરખિયાન, રાજ્ય વિધાનમંડળ તેમાંથી જે કંઈ રદ કરે અથવા રાજ્ય વિધાનમંડળ તેમાં જે કંઈ ફેરફાર કરે તેને તે અધીન રહેશે.

(4) રાજ્ય વિધાનમંડળ, એ રીતે જે કંઈ રદ કરે અથવા તેમાં જે કંઈ ફેરફાર કરે તે રાજ્યપત્રમાં માસિક કરવામાં આવશે અને તેમ થથે, તે અમલમાં આવશે.

મુશ્કેલીઓ  
દૂર કરવાની  
સત્તા.

30. (1) આ અધિનિયમની જોગવાઈઓનો અમલ કરવામાં કોઈ મુશ્કેલી ઊભી થાય તો, રાજ્ય સરકાર, રાજ્યપત્રમાં હુકમ માસિક કરીને, મુશ્કેલી દૂર કરવા માટે જરૂરી જરૂરી તેવી, આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ સાથે આસંગત ન હોય તોંબી જોગવાઈઓ કરી શકેશે:

પરંતુ આ અધિનિયમના આરેખથી બે વર્ષ પૂરા થયા પછી, આ કલમ હેઠળ કોઈ હુકમ કરી શકાશે નાણિ.

(2) આ કલમ હેઠળ કરેલ દરેક હુકમ, તે કરવામાં આવે તે પછી બનત્તી તરાંએ, રાજ્ય વિધાનમંડળ સમંકા મૂકવો જોઈશે.